

Muzeum i Instytut Zoologii Polskiej Akademii Nauk

Stacja Ornitologiczna

ul. Nadwiślańska 108, 80-680 Gdańsk

tel. (058) 308-07-59, fax (058) 308-09-82

e-mail: tomok@miiz.waw.pl

INSTRUKCJA OBRĄCZKOWANIA DZIKICH PTAKÓW W POLSCE

Gdańsk, 31.05.2017

SPIS TREŚCI

I. ZAKRES OBRĄCZKOWANIA	1
II. BEZPIECZEŃSTWO CHWYTANIA I OBRĄCZKOWANIA PTAKÓW	3
PISKLETA	3
PTAKI LOTNE	3
<i>Odlów ptaków</i>	3
<i>Przetrzymywanie i obrączkowanie ptaków</i>	5
III. OBRĄCZKI	6
ZAMAWIANIE OBRĄCZEK	6
PRZYGOTOWANIE OBRĄCZEK DO ZAKŁADANIA	6
ZAKŁADANIE OBRĄCZEK	7
ROZLICZANIE OBRĄCZEK	9
IV. OGRANICZENIA OBRĄCZKOWANIA	10
V. WYKAZY OBRĄCZKOWANIA PTAKÓW	11
VI. PONOWNE STWIERDZENIA PTAKÓW	11
VII. ZESPOŁY OBRĄCZKARSKIE	11
VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	13
IX. WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW	13

I. ZAKRES OBRĄCZKOWANIA

1. Obrączkowanie/ znakowanie dzikich ptaków w Polsce jest koordynowane przez jeden z Działów Muzeum i Instytutu Zoologii PAN (MiZ PAN) – Centralę Obrączkowania Ptaków (zwaną dalej Centralą lub COP). Słowo „obrączkowanie” używane w niniejszej instrukcji jest jednoznaczne ze słowem „znakowanie”; słowo „obrączka” jest równocenna ze słowem „znacznik”.
2. Zakres czynności związany z obrączkowaniem ptaków obejmuje:
 - a) schwytywanie ptaka;
 - b) przetrzymanie ptaka zgodnie z wytycznymi opisanymi w niniejszej „Instrukcji...”;
 - c) dokonanie pomiarów morfometrycznych umożliwiających określenie gatunku, płci lub wieku ptaka;
 - d) założenie obrączki, obrączek, obroży szyjnej lub innego znacznika akceptowanego przez Centralę;
 - e) wypuszczenie ptaka.

Wszelkie inne manipulacje ze schwytanym ptakiem nie wchodzi w zakres obrączkowania i wymagają dodatkowej zgody wymaganej prawem.

3. Ptaki można obrączkować wyłącznie w ramach programów badawczych prowadzonych przez ośrodki naukowe lub programów badawczych zaakceptowanych przez Centralę Obrączkowania Ptaków.
4. Obrączkami/znacznikami Centrali, których znakiem rozpoznawczym jest napis „Poland Gdańsk” lub „PLG” wolno obrączkować jedynie dzikie ptaki z gatunków występujących na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z ograniczeniami wymienionymi w niniejszej instrukcji.
5. Obrączkowanie ptaków obrączkami Centrali poza granicami RP jest dopuszczalne na podstawie oddzielnego zezwolenia wydanego przez Centralę.
6. Współpracownikowi (zwanego obrączkarzem) wolno obrączkować jedynie gatunki ptaków wymienione w jego zezwoleniu na obrączkowanie ptaków.
7. Wolno obrączkować jedynie ptaki (dorosłe i pisklęta), których przynależności gatunkowej obrączkujący jest pewien. Wyjątkiem jest obrączkowanie mewy srebrzystej *sensu lato Larus argentatus sensu lato*, które ze względu na hybrydyzację mogą być obrączkowane z zastosowaniem zapisu omówionego w części „Wypełnianie elektronicznych wykazów obrączkowanych ptaków”, zapis w kolumnie „Gatunek”.

8. Podczas obrączkowania piskląt szczególną uwagę należy zwrócić na możliwość występowania:
 - a) lęgów mieszanych, gdzie w jednym gnieździe znajdują się jaja lub pisklęta dwóch gatunków ptaków. Informację o takich lęgach należy zapisać w odpowiednim miejscu w wykazach obrączkowanych ptaków.
 - b) mieszańców międzygatunkowych (hybrydów), których rodzice należą do innych gatunków (szczególnie u gatunków z rodzaju *Ficedula*, *Luscinia*, *Certhia*, a także u gatunków z grupy *Larus argentatus sensu lato*).
9. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że pisklęta są hybrydami można je zaobrączkować tylko wtedy, gdy obrączkujący zna dokładnie przynależność gatunkową obojga rodziców. W sytuacji takiej, na wykazie obrączkowanych ptaków w kolumnie „Gatunek” wpisujemy nazwę obu rodziców wstawiając pomiędzy nazwami gatunkowymi znak X (*np. Ficedula hypoleuca X Ficedula albicollis*).
10. Zapis w punkcie 9 nie dotyczy obrączkowania ptaków mogących być hybrydami grupy *Larus argentatus*.
11. Ptaki wolno obrączkować tylko wtedy, gdy są pełnosprawne, nie są chore i nie są ranne.
12. Nie wolno obrączkować ptaków hodowanych lub trzymany w niewoli, z wyjątkiem wymienionych w pkt. 13 i 14.
13. Wolno obrączkować ptaki hodowlane, gdy są one trzymane do celów doświadczalnych, introdukcji, reintrodukcji itp. – po uzyskaniu osobnego zezwolenia wydanego przez Centralę.
14. Ptaki po rehabilitacji, które były przetrzymane w niewoli wolno zaobrączkować tylko bezpośrednio przed wypuszczeniem na wolność. W sytuacji takiej, miejscem obrączkowania zapisywanym w wykazie obrączkowanych ptaków, jest miejsce wypuszczenia ptaka.

W przypadku obrączkowania ptaków ujętych w punkcie 13 i 14 w wykazie obrączkowanych ptaków w kolumnie UWAGI należy zamieścić dokładniejsze informacje dotyczące okoliczności schwytania i obrączkowania (*np. hodowany od pisklęcia, przetrzymany w niewoli od dnia..., itp.*).
15. Ptaki należące do gatunków wymienionych w części „Ograniczenia obrączkowania” wolno obrączkować tylko na podstawie osobnego zezwolenia.

II. BEZPIECZEŃSTWO CHWYTANIA I OBRĄCZKOWANIA PTAKÓW

Pamiętaj, że obrączkujesz ptaki dlatego, że chcesz je poznać, badać, chronić. Prowadząc obrączkowanie, priorytetowo traktuj bezpieczeństwo ptaków. Wszystkie działania obrączkarskie organizuj tak, by zminimalizować ewentualne zagrożenia. W sytuacjach trudnych, zawsze masz możliwość ograniczenia lub zaprzestania odłowu.

Pisklęta

1. Pisklęta wolno obrączkować tylko wtedy, gdy nogi ich są na tyle wyrosnięte, że nie zachodzi obawa, iż obrączka właściwa dla danego gatunku spadnie z nogi.
2. Nie należy obrączkować piskląt w gnieździe tuż przed wylotem, kiedy może to spowodować przedwczesne opuszczenie gniazda.
3. Podloty (pisklęta gniazdowników, które opuściły gniazdo) po zaobráczkowaniu, muszą być wypuszczone w pobliżu miejsca schwytania.
4. Chwywanie piskląt perkozów i blaszkodziobych powinno się odbywać w taki sposób, by nie doprowadzić do rozbicia rodziny.
5. Obrączkowanie w koloniach lęgowych mew i rybitw powinno być prowadzone w taki sposób, by w jak najmniejszym stopniu zakłócić normalne funkcjonowanie kolonii.

Czas przebywania w kolonii powinien być jak najkrótszy. W przypadku obrączkowania ptaków w dużych koloniach, prace powinny być prowadzone z przerwami tak, by chwytający i obrączkujący nie przebywali więcej niż godzinę w jednej części kolonii. Czynniki decydującymi o czasie przebywania, powinny być panujące warunki atmosferyczne, a także inne warunki lokalne. W czasie niekorzystnych warunków atmosferycznych, prace w kolonii powinny być ograniczone lub zaniechane.

Ptaki lotne

Odłów ptaków

1. Współpracownik odpowiedzialny za odłów i obrączkowanie ptaków nie może opuścić obszaru z czynnymi urządzeniami łowczymi na czas dłuższy niż czas jednego obchodu.
2. Z urządzeń łowczych ptaki powinny być wyjmowane przez doświadczonych osoby.
3. W przypadku, gdy do odłowu używane są pułapki umożliwiające schwytanym ptakom zachowanie swobody ruchów (stanie, żerowanie), obchody powinny być wykonywane zależnie do sytuacji tak, by schwytane ptaki nie czekały na wyjęcie dłużej niż dwie godziny.

Sytuacja taka najczęściej ma miejsce w przypadku użycia do odłowu ptaków różnego rodzaju pułapek tunelowych, tzw. „wacków”.

4. W przypadku, gdy do odłowu używane są sieci obchody powinny być wykonywane w taki sposób, by złapane ptaki – zależnie od sytuacji, nie czekały na wyjęcie dłużej niż godzinę.
5. W czasie trwania niekorzystnych warunków atmosferycznych, obchody sieci muszą być wykonywane odpowiednio częściej tak, by ptaki nie czekały na wyjęcie dłużej niż pół godziny. Do warunków takich należy zaliczyć: deszcz, mżawkę, prażące słońce, silny wiatr itp. W sytuacjach szczególnych gdy czas trwania niekorzystnych warunków pogodowych przedłuża się, odłów ptaków powinien być przerwany.
6. W przypadku stosowania pułapek nagniazdowych, pułapek zatraskowych, pętli itp., ptaki powinny być z nich wyjęte zaraz po schwytaniu.
7. Jeżeli urządzenia łowcze są zastawione na ptaki aktywne nocą, obchody muszą odbywać się także w porze nocnej.

Przetrzymywanie i obrączkowanie ptaków

1. Należy dążyć do tego, by czas przetrzymywania schwytanych ptaków był jak najkrótszy. Maksymalny czas przetrzymywania, powinien być dostosowany do gatunku oraz kondycji ptaka. W przypadku obrączkowania ptaków o niewielkiej masie (szczególnie drobnych *Passeriformes*), czas ten nie może być dłuższy niż 3 godziny poza okresem lęgowym i 1 godzinę w okresie lęgowym (czas liczony jest od momentu wyjęcia ptaków z urządzeń łowczych).
2. Dopuszcza się możliwość przetrzymania przez noc ptaków schwytanych i przyniesionych podczas nocnego obchodu. W okresie lęgowym ptaki mogą być przetrzymane tylko w wyjątkowych sytuacjach.
3. Obrączkowanie powinno się rozpoczynać od ptaków najmniej odpornych na przetrzymywanie (zazwyczaj: najmniejszych, o niewielkim otłuszczeniu), a także ptaków potencjalnie lęgowych. Należy pamiętać, że szczególnie mało odporne są: pełzacze, gile, makolągwy, kuliki.
4. Ptaki oczekujące na założenie obrączki powinny być przetrzymywane w bezpiecznym, wcześniej przygotowanym miejscu, w specjalnie do tego celu przeznaczonych woreczkach, koszach, skrzynkach itp. Sprzęt służący do przetrzymywania ptaków powinien być czysty.
5. W jednym woreczku, powinna być umieszczona jak najmniejsza liczba ptaków, najlepiej jednego gatunku. Gatunki szczególnie agresywne (np. grubodziób), muszą być przechowywane pojedynczo.
6. Dopuszcza się możliwość wiązania dużych ptaków (np. łabędzi) oczekujących na założenie obrączki. Do wiązania należy używać wyłącznie sznurków papierowych (w przypadku ucieczki związanego ptaka, papierowy sznurek ulegnie rozpuszczeniu w wodzie i nie będzie stanowił dla niego zagrożenia).

III. OBRĄCZKI

1. Pełen numer obrączki składa się z kilku liter i cyfr. Pierwsza litera oznacza typ obrączki, następna (o ile występuje) wraz z cyframi tworzy dalszą część numeru.
2. Odpowiedzialność za otrzymane obrączki ponosi obrączkarz, a w przypadku zespołu obrączkarskiego – kierownik zespołu.
3. Obrączki są wysyłane tylko tym współpracownikom, którzy nie posiadają zaległości w rozliczaniu wykazów i posiadają ważne zezwolenie na obrączkowanie ptaków.
4. Obrączki wydawane są odpłatnie.
5. Obrączek nie wolno przekazywać bez uzyskania uprzedniej zgody Centrali.

Zamawianie obrączek

1. Obrączki należy zamawiać w liczbie nie większej od przewidywanej liczby zaobráczkowanych do końca roku ptaków. Zamówienie na obrączki należy przesłać na adres wykazy@miiz.waw.pl. Na zamówieniu należy podać typ i rodzaj materiału z jakiego zrobiona jest obrączka; np. T stal. (obráczka typu T wykonana ze stali np. na *Cinclus cinclus*), T alum. (obráczka typu T wykonana z aluminium np. na *Turdus philomelos*).
2. Zamówienie obrączek na rok następny winno być przysłane wraz z remanentem obrączek tj. do 15 stycznia. **Jeżeli obrączkarz zamawia obrączki na ptaki chwymane na początku roku (do kwietnia), powinien to zaznaczyć w zamówieniu.**

W przypadku, kiedy współpracownikowi w trakcie sezonu skończy się zapas obrączek, może on składać dodatkowe zamówienia w ciągu roku. Sytuacja taka powinna zdarzać się wyjątkowo, a dodatkowe zamówienia wysyłane będą w miarę możliwości.

3. W przypadku, gdy współpracownik planuje zaobráczkowanie większej niż zazwyczaj liczby ptaków, zamówienie na obrączki powinien przysłać do końca roku poprzedzającego obrączkowanie.
4. Po otrzymaniu obrączek należy sprawdzić ich numerację oraz ilość, a odbiór i zgodność z załączoną specyfikacją potwierdzić za pomocą poczty elektronicznej na adres wykazy@miiz.waw.pl.

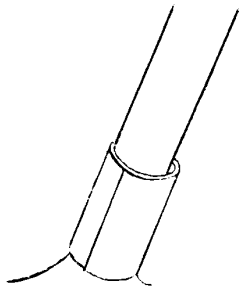
Przygotowanie obrączek do zakładania

1. Wszystkie otrzymane obrączki należy skontrolować, odrzucając egzemplarze z błędną, słabo wybitą lub zdublowaną numeracją. Obrączki takie trzeba odesłać do Centrali.

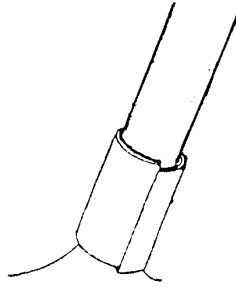
Zakładanie obrączek

1. Obrączek nie wolno stosować do znakowania innych zwierząt.
2. Podczas obrączkowania współpracownik zobowiązany jest posiadać przy sobie zezwolenie na obrączkowanie ptaków oraz inne dokumenty wymagane przez prawo.
3. Zakładać można jedynie obrączki właściwego typu przewidzianego dla danego gatunku, płci i wieku ptaka (patrz załącznik I do Instrukcji – „Spis typów obrączek”).
4. W sytuacji, gdy zalecany typ obrączek (patrz załącznik I do Instrukcji – „Spis typów obrączek”) na obrączkowanego ptaka wyraźnie nie pasuje, dopuszcza się możliwość założenia innej, bardziej dopasowanej obrączki sąsiedniego typu. O sytuacjach takich należy powiadomić Centralę.
5. Obrączki należy zakładać w kolejności numerów, sprawdzając przed założeniem dwie ostatnie cyfry numeru.
6. Należy pamiętać o tym, że obrączki na wężyku mogą się przesunąć i numeracja może się nie zgadzać.
7. Wszystkie typy obrączek powinny być zakładane w taki sposób, by znajdująca się na obrączce nazwa centrali (Poland Gdańsk) u stojącego ptaka znajdowała się w dolnej części założonej obrączki.
8. Obrączka na nodze ptaka powinna być zaciśnięta tak, by jej brzegi schodziły się równo, bez szczeliny i by nie straciła swojego kształtu (patrz poniższy rysunek).

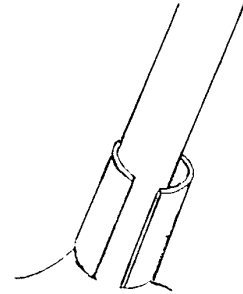
Do zaciskania większych obrączek bez zamka, powinny być używane odpowiednio wyprofilowane szczypcy.

DOBRE

ŹLE

ŹLE

9. Obrączki metalowe powinny być zakładane na lewy skok, chyba, że założenie ich w tym miejscu jest z różnych przyczyn niemożliwe (*np. przy jednoczesnym użyciu kolorowych obrączek*). Wyjątkiem jest bocian czarny, któremu obrączkę metalową zakłada się zawsze na goleń.

Jeżeli obrączka została założona na goleń, informacje o tym należy zamieścić w wykazie w kolumnie UWAGI. **Tylko w przypadku obrączkowania bocianów białych i czarnych położenie obrączki podajemy zawsze.**

10. Obrączki z tworzywa sztucznego mogą być zakładane na skok lub goleń, zależnie od zaleceń Centrali.
11. Obrączki z tworzywa sztucznego przeznaczone do znakowania bociana białego oraz bociana czarnego zakładane są zawsze na goleń.
12. Dwukrotne obrączkowanie tą samą obrączką jest zabronione. Nawet w przypadku znalezienia martwego ptaka bezpośrednio po obrączkowaniu, obrączki nie wolno powtórnie użyć. Obrączkę taką należy zniszczyć.
13. W przypadku, gdy złapany ptak posiadał już obrączkę i jest ona w dobrym stanie, drugiej obrączki nie dokłada się. Dotyczy to także ptaków noszących obrączkę zagraniczną.
14. W przypadku, kiedy złapano ptaka z obrączką mocno zniszczoną, obrączkę taką należy **zjąć** i odesłać do Centrali, a na jej miejsce **założyć nową**, odpowiedniego typu. W sytuacji, gdy obrączkarz odpowiedniej obrączki nie posiada a stara nie zagraża życiu lub zdrowiu ptaka, treść obrączki należy zanotować a ptaka wypuścić bez zdejmowania obrączki.
15. Jedynie w sytuacji, gdy stara obrączka jest mocno zniszczona i nie można jej zdjąć, a nie zagraża ona życiu i zdrowiu ptaka, można na drugi skok **dołożyć** nową obrączkę odpowiedniego typu. Informację o tym zamieszczamy w wykazie obrączkowanych ptaków

16. Stosowanie dodatkowych znaczników (takich jak kolorowe obrączki i obroże szyjne) dopuszczalne jest jedynie na podstawie oddzielnego zezwolenia wydanego przez Centralę. W sytuacjach takich, znacznik może być założony jedynie wraz z obrączką metalową.
17. Warunkiem wydania zgody na zakładanie obrączek kolorowych jest szybkie i regularne wprowadzanie do POLRINGu danych pierwotnych (założenia obrączek). Dane o znacznikach założonych w pierwszej połowie roku (do końca czerwca) **muszą znaleźć się w systemie do końca sierpnia**, założonych w miesiącach lipiec – sierpień **muszą znaleźć się w systemie do końca września**, a pozostałe **najpóźniej do 15 stycznia następnego roku**.
18. Na znaczniki zakładane w miejsca inne niż noga lub szyja, obok zgody Centrali niezbędne jest uzyskanie dodatkowej zgody odpowiednich organów ochrony przyrody i/lub komisji etycznej.
19. Wszystkie znaczniki posiadające indywidualny numer przed założeniem muszą być zarejestrowane w Centrali.

Rozliczanie obrączek

1. Współpracownik powinien rozliczyć się z założonych obrączek przysyłając wykazy zaobrączkowanych ptaków najpóźniej do 15 stycznia roku następującego po roku zaobrączkowania. Obrączki niewykorzystane rozliczane są za pomocą **remanentu obrączek**. Zapisujemy w nim obrączki posiadane 1 stycznia, podając zawsze typy, numery i liczbę posiadanych obrączek – **nawet w przypadku, jeżeli współpracownik nie obrączkował w roku poprzednim**. Terminowe rozliczenie się z obrączek jest podstawą do przedłużenia zezwolenia na obrączkowanie ptaków w roku następnym.
2. Współpracownik może zawiesić współpracę z Centralą. W chwili zawieszenia współpracy musi rozliczyć się z pobranych obrączek i sprzętu, przekazać do Centrali dane o zaobrączkowanych przez siebie ptakach oraz oddać niewykorzystane obrączki nie będące jego własnością. Zawieszona współpraca może być w każdej chwili wznowiona.

IV. OGRANICZENIA OBRĄCZKOWANIA

Bez uzyskania dodatkowego zezwolenia zabronione jest obrączkowanie ptaków należących do następujących gatunków:

1. bocian czarny *Ciconia nigra*¹
2. szlachar *Mergus serrator*²
3. cietrzew *Tetrao tetrix*²
4. głuszec *Tetrao urogallus*²
5. ślepowron *Nycticorax nycticorax*¹
6. rybołów *Pandion haliaetus*¹
7. gadożer *Circaetus gallicus*¹
8. orlik krzykliwy *Aquila pomarina*¹
9. orlik grubodzioby *Aquila clanga*¹
10. orzeł przedni *Aquila chrysaetos*¹
11. orzełek *Hieraaetus pennatus*¹
12. bielik *Haliaeetus albicilla*¹
13. kania ruda *Milvus milvus*¹
14. kania czarna *Milvus migrans*¹
15. puchacz *Bubo bubo*¹
16. sóweczka *Glaucidium passerinum*¹
17. puszczyk mszarny *Strix nebulosa*¹
18. włochatka *Aegolius funereus*¹
19. kraska *Coracias garrulus*³
20. raróg *Falco cherrug*¹
21. sokół wędrowny *Falco peregrinus*¹
22. bażant *Phasianus colchicus*
23. dubelt *Gallinago media*⁴
24. gołąb miejski *Columba livia urbana*

¹ w obrębie strefy ochronnej; w celu zaobrączkowania ptaków wymagana jest dodatkowa zgoda na wstęp do strefy ochronnej wydawana przez właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska po złożeniu przez obrączkarza stosownego wniosku;

² dotyczy samic chwytych na gnieździe, piskląt z samicami oraz ptaków na tokowiskach; zgoda na celowy odłów ptaków wydawana jest przez Centralę Obrączkowania Ptaków na podstawie oddzielnego wniosku z przedstawionym projektem badawczym; wymagana jest zgoda na wstęp do strefy ochronnej wydawana przez właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska po złożeniu przez obrączkarza stosownego wniosku;

³ dotyczy piskląt oraz ptaków dorosłych chwytych na gnieździe; zgoda na celowy odłów ptaków wydawana jest przez Centralę Obrączkowania Ptaków na podstawie oddzielnego wniosku z przedstawionym projektem badawczym; wymagana jest zgoda na wstęp do strefy ochronnej wydawana przez właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska po złożeniu przez obrączkarza stosownego wniosku;

⁴ dotyczy ptaków na tokowiskach w miejscach lęgowych; zgoda na odłów ptaków wydana jest przez Centralę Obrączkowania Ptaków na podstawie oddzielnego wniosku z przedstawionym projektem badawczym;

25. gatunków ptaków sporadycznie zalatujących do Polski, chwypanych celowo.⁵

V. WYKAZY OBRĄCZKOWANIA PTAKÓW

Wypełnione wykazy powinny być podłączane do POLRINGu bezpośrednio po obrączkowaniu ptaków, najpóźniej jednak do 15 stycznia roku następnego. Dane o ptakach znakowanych **kolorowymi znacznikami** w pierwszej połowie roku (do końca czerwca) **muszą być podłączone do systemu POLRING do końca sierpnia**, dane o ptakach znakowanych w miesiącach lipiec – sierpień **muszą być podłączone do systemu do końca września**, a pozostałe **najpóźniej do 15 stycznia następnego roku**.

VI. PONOWNE STWIERDZENIA PTAKÓW

Wszystkie informacje o ponownie stwierdzonych ptakach należy przesyłać w możliwie krótkim czasie od stwierdzenia ptaka w postaci elektronicznych baz danych o strukturze identycznej jak struktura wykazów zaobrączkowanych ptaków lub wykorzystując formularz internetowy <http://ring.stornit.gda.pl/>.

Po otrzymaniu wiadomości powrotnej, obowiązkiem współpracownika jest **sprawdzenie** danych i reklamowanie w przypadku stwierdzenia niezgodności.

VII. ZESPOŁY OBRĄCZKARSKIE

1. W celu usprawnienia pracy obrączkarskiej dopuszcza się możliwość korzystania przez kilku obrączkarzy (zwanym dalej zespołem obrączkarskim lub zespołem) ze wspólnej puli obrączek.
2. Utworzenie zespołu jest możliwe po uzyskaniu zgody Centrali.
3. Przed założeniem zespołu obrączkarskiego, Centrala może zażądać do akceptacji „Regulamin pracy zespołu obrączkarskiego”. W regulaminie takim powinien być opracowany sposób pracy zespołu, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania zasad bezpieczeństwa chwypanych ptaków. Do zasad takich należą między innymi: dostosowany do miejsca odłowu sposób ustawienia i obsługi urządzeń łowczych, postępowanie w sytuacjach bezpośrednio zagrażających ptakom (deszcz, upalne dni, drapieżniki), sposób przechowywania i obrączkowania ptaków

⁵ bez wcześniejszego uzgodnienia z Centralą Obrączkowania Ptaków.

- itp. Regulamin powinien także precyzować minimalną ilość osób obsługujących urzędnika łowcze.
4. Zespół może korzystać z obrączek znajdujących się na oddzielnym koncie obrączkarskim lub wpisanych na konto kierownika zespołu. Decyzje w tej sprawie podejmuje Centrala po uzgodnieniu z kierownikiem zespołu.
 5. W ramach zespołu obrączkować mogą tylko licencjonowani obrączkarze posiadający aktualne zezwolenie na obrączkowanie ptaków.
 6. Za właściwą pracę zespołu obrączkarskiego odpowiedzialny jest kierownik zespołu.
 7. Kierownik zespołu ponosi także odpowiedzialność za:
 - a) dobór obrączkarzy,
 - b) prowadzenie korespondencji z Centralą,
 - c) załatwianie formalności związanych z zamówieniem, odbiorem i przekazaniem do Centrali obrączek,
 - d) prawidłowe wypełnienie i dostarczenie wykazów obrączkowanych ptaków wraz z wszystkimi stwierdzeniami ponownymi do Centrali,
 - e) terminowe rozliczenie obrączek niewykorzystanych,
 - f) sprawdzenie z zeszytami terenowymi wiadomości powrotnych.
 8. W elektronicznym wykazie obrączkowanych ptaków, nazwę zespołu obrączkarskiego zapisuje się w kolumnie NAZWOB1, a imię i nazwisko obrączkarza w kolumnie NAZWOB2.
 9. Wiadomości powrotne standardowo przesyłane są do kierownika zespołu oraz do obrączkującego.
 10. Na żądanie kierownika zespołu lub obrączkującego w ramach zespołu, Centrala może wstrzymać wysyłanie wiadomości powrotnych do obrączkującego.
 11. Bez wcześniejszego uzyskania zgody Centrali dopuszcza się możliwość obrączkowania w ramach tzw. tymczasowego zespołu obrączkarskiego, gdzie obrączkowanie odbywa się przy użyciu obrączek będących na koncie innego obrączkarza. Rozliczenie obrączkowania należy do obowiązków właściciela obrączki i to jego nazwisko podaje się w NAZWOB1. Nazwisko osoby zakładającej daną obrączkę należy wpisać do NAZWOB2.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Niniejsza Instrukcja obowiązuje od 31.05.2017. Jednocześnie traci moc wcześniejsza „Instrukcja obrączkowania dzikich ptaków w Polsce”.

IX. WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

1. Instrukcja wypełniania elektronicznych wykazów zaobrączkowanych oraz ponownie stwierdzonych ptaków.
2. Spis typów obrączek.

Gdańsk, 31 maja 2017.